



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ



СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

(Суми, 23-24 квітня 2015 року)



викликам нового тисячоліття разом із усвідомленням спільних цінностей та належності до єдиного соціального та культурного простору».

Болонською декларацією більшість європейських країн-учасниць Болонського процесу проголосили створення єдиного європейського освітнього та наукового простору до 2010 року. У межах цього простору мають діяти єдині умови визнання дипломів про освіту, працевлаштування та мобільності громадян, що має, на думку ідеологів Болонського процесу, значно підвищити конкурентоспроможність європейського ринку праці й освітніх послуг.

Наук. кер. – Панченко Ю. В.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ

Наталка Фоміна, студ. гр. ЖТм-41

Основні принципи Болонського процесу та зафіксовані у спільному документі «Формування майбутнього», прийнятому 29-30 березня 2001 року представниками більше 300 європейських вишів та їхніми організаціями у м.Саламанка (Іспанія):

Автономія та відповідальність. Цей принцип означає право та можливість для університетів формувати стратегію, вибирати пріоритети у навчанні та проведенні наукових досліджень, витратити ресурси, профілювати програми і встановлювати власні критерії прийому професорів та студентів. Реалізація принципу автономії та відповідальності створює європейським університетам умови для кращої конкуренції у Європі й у світі, яка неможлива без організаційної свободи, чітких і доброзичливих принципів регулювання і достатнього фінансування. Одночасно конкуренція у вищій освіті не виключає співробітництва і не може бути зведена лише до комерційної.

Освіта як відповідальність перед суспільством. Європейський простір вищої освіти повинен будуватися на європейських традиціях відповідальності освіти перед суспільством; на широкому і відкритому доступі як до доступеневого, так і післяступеневого навчання; на освіті для розвитку особистості і навчанні протягом усього життя та засадах громадянськості.

Вища освіта, заснована на наукових дослідженнях. Наукові дослідження є рушійною силою вищої освіти, то і формування європейського простору вищої освіти повинно відбуватися одночасно

і паралельно зі створенням європейського простору наукових досліджень. **Якість як фундаментальний принцип освіти.** Простір європейської вищої освіти вимагає якості освіти на основі академічних цінностей, які б відповідали вимогам часу та очікуванням студентів. Якість - основна умова для довіри, мобільності, сумісності і привабливості в європейському просторі вищої освіти. Оцінка якості вимагає балансу між нововведеннями і традиціями, академічними перевагами і соціально-економічною необхідністю, сумісністю програм і вибором студентів. Вона охоплює викладання і наукові дослідження, керівництво та адміністрування, сприйнятливість до потреб студентів і забезпечення позанавчальних послуг. Контроль якості освіти передбачає створення незалежних від національних урядів і міжнародних організацій акредитаційних агентств. Оцінка якості освіти буде ґрунтуватися не на тривалості та змісті навчання, а на знаннях, уміннях і навичках випускників.

Сумісність кваліфікації на доступневому та післяступневому рівнях.

Передбачає створення сумісних кваліфікацій, заснованих на ключових відмінностях у доступневому та післяступневому навчанні. перших ступенів повинна бути виконана навчальна робота, оцінювана в межах від 180 до 240 кредитів ECTS. Перші ступені повинні гарантувати можливу зайнятість на ринку праці і бути головним чином підготовкою для подальшого навчання на післяступневому рівні. При деяких обставинах університет може вводити інтегровані навчальні плани, що безпосередньо передбачають присвоєння ступеня магістра. Європейські університети переконані в користі накопичувальної кредитної системи, заснованої на ECTS, і права приймати рішення про прийнятність кредитів, отриманих в іншому місці.

Розширення мобільності.

Виконання попередніх пунктів передбачає розвиток мобільності студентів в та розширення мобільності викладацького й іншого персоналу для взаємного збагачення європейським досвідом. Вільна мобільність учнів, персоналу і випускників є необхідною умовою існування європейського простору вищої освіти. Розвиток цього принципу неможливий без зміни національних законодавчих актів у сфері працевлаштування іноземців. З огляду на важливість ознайомлення викладацького складу з європейським досвідом, університети хотіли б усунути вимоги до громадянства та інші

перешкоди для академічної кар'єри в Європі. Європейські університети хочуть розвивати мобільність як по горизонталі, так і по вертикалі. Віртуальна мобільність не може розглядатися як прийнятна альтернатива реальній (фізичній) мобільності. Однак, також необхідний розвиток загального європейського підходу до віртуальної мобільності і транснаціональної освіти.

Наук. кер. – Панченко Ю. В.

СУСПІЛЬСТВО МАЙБУТНЬОГО БЕЗ НАУК ПРО СУСПІЛЬСТВО: КОРОТКІ ФУТУРОЛОГІЧНІ МІРКУВАННЯ

Опанасюк В. В.,

канд. політ. наук, доц., СумДУ

Кожен громадянин має право на вільний розвиток особистості. Особистість несе відповідальність перед суспільством, якщо держава забезпечує її вільний і всебічний розвиток (Конституція України, ст. 23). Забезпечуючи всебічний, а не винятково професійно орієнтований розвиток, держава разом із тим забезпечує відповідальність особистості перед суспільством і державою. І навпаки, якщо розвиток особистості обмежений технічною, індивідуалістською чи якоюсь іншою вузько орієнтованою позицією, не варто чекати відповідальності особистості перед іншими людьми, а відтак, дотримання прав і свобод людини та громадянина, толерантного ставлення до альтернативних думок, громадської та суспільної злагоди, політичної стабільності в державі [1; 2].

Така однобокість поглядів на макрорівні веде до неможливості управляти організаціями, а на макрорівні – до політичних та соціальних революцій. Навіть альтернативність суспільного прогресу в такому разі ставиться під сумнів, оскільки домінує винятково одна світоглядна позиція, яка в подальшому може виявитися хибною, якщо своєчасно не буде піддана сумніву. Цей висновок обґрунтований ще на початку розвитку раціоналізму філософом, логіком і математиком Рене Декартом (принцип “картезіанського сумніву”) та суспільствознавцями – батьками теорій державності, громадянського суспільства та суспільного прогресу.

У ХХ ст. винятково техніцистська позиція засновників інформатики, зокрема, Н. Віннера, була розкритикована, доповнена та гармонійно довершена в теоріях комунікації та управління сучасними політологами